

Гузенко О.П.,
к. е. н., доцент,
доцентка кафедри господарсько – правових
дисциплін та економічної безпеки
Донецького державного університету
внутрішніх справ

ОСУЧАСНЕННЯ ЗМІСТОВНОСТІ ЗАВДАНЬ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Актуальність та сучасність проблем фінансового менеджменту підприємств підкреслюється умовами функціонування підприємств в країні де проводяться воєнні дії, що спровоковані російською федерацією. Воєнний стан в країні активізував появу негативних факторів впливу на діяльність підприємств, а саме відмічається повна або часткова втрата підприємницької діяльності, порушені логістичні зв'язки з комерційними партнерами, стрімко зросло інфляційне навантаження на ціновий фактор як виробничих ресурсів, так і продукцію підприємств, відбулося знецінення доходів громадян, які були потенційними покупцями продукції тощо.

Зазначений перелік негативних чинників впливу на функціонування сучасних підприємств не є вичерпаним, проте вказує на необхідність підвищення якісних параметрів фінансових управлінських процесів, які здатні забезпечити формування та використання грошових ресурсів. Мова йде про перегляд підходів підприємств до розуміння змістовності задач фінансового менеджменту та функцій, котрі йому притаманні, що підкреслює актуальність обраного напрямку дослідження.

Чисельні наукові дослідження вказують на те, що проблеми фінансового менеджменту підприємств не втрачає своєї актуальності, хоча не можна вважати її новою. Монографічні та дисертаційні дослідження в сфері різних проблематичних сегментів фінансового менеджменту проводили такі науковці як В. В. Сухонос, Ю. В. Гаруст та В. В. Миргород-Карпова[1], В.Й.Плиса та І.І.Приймак [2], Н.Л.Правдюк, Т.О. Мулик та Я.І.Мулик[3] та інші. Науковці

визначаючи різні аспекти фінансового управління розкривають специфічні його умови, висвітлюють існуючі проблеми та можливі напрямки їх вирішення, проте обмежено подають зміст його завдань та функцій з огляду на реалії функціонування підприємств.

Відзначимо, що на сьогодні спостерігаються різні наукові позиції щодо розкриття сутнісного змісту понятійної категорії «фінансовий менеджмент». Класично сутнісний зміст понятійної категорії розкривають як систему управління фінансами підприємств, спрямована на досягнення їх тривалої життєздатності, динамічної фінансової стійкості і довгострокової прибутковості.

На погляд фахівців практиків доволі проблематичним аспектом якісного функціонування фінансового менеджменту підприємства є визначення змістовності його завдань. Викликає чимало суперечок їх змістовність та послідовність адаптації. У цьому контексті доречно звернутися до праці О.В. Кнейслер, О.Р.Красовського та О.Ю. Ніпіаліди [4], які вважають, що головні завдання фінансового менеджменту мають бути направлені на вирішення його мети, яка полягає у нарощуванні фінансового потенціалу підприємства та підвищенні ефективності фінансово – господарської діяльності та добробуту власників. Науковці концентрують увагу на необхідності впровадження таких завдань як: «...забезпечення формування достатнього обсягу фінансових ресурсів та капіталу підприємств; формування напрямків їх ефективного використання; оптимізація грошового обігу та підтримки платоспроможності; досягнення максимального обсягу чистого прибутку; забезпечення мінімізації впливу фінансових ризику на ефективність господарювання та забезпечення фінансової рівноваги підприємства в контексті його розвитку».

Натомість, Ж.М. Жигалкевич та О.В. Кам'янської [5], звертають увагу на те, що «...завданням фінансового менеджменту є розробка й прийняття обґрунтованих рішень, щодо залучення й ефективного використання фінансових ресурсів, які представлено сукупністю грошових коштів, що

формуються з метою фінансування розвитку підприємства в наступному період».

Не менш цікавою в руслі нашого дослідження є позиція О.І. Скаско, О.В.Майора, Ю.В. Тимчишин - Чемериса, М.М. Нашкерської та ін.[6], які концентрують увагу на сутнісному змісту головної мети фінансового менеджменту. Вчені обґрунтовують доцільність вважати головною метою фінансового менеджменту «...забезпеченні зростання добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періоді шляхом проведення раціональної фінансової політики, яка знаходить конкретне втілення у підвищенні ринкової вартості підприємства або його акцій, а також у довгостроковому зростанні прибутку, що забезпечує реалізацію кінцевих фінансових інтересів його власників».

Разом з тим науковці окреслюють завдання фінансового менеджменту, які тотожні за змістом з позицією О.В. Кнейслер, О.Р.Красовського та О.Ю. Ніпіаліді [4]. Резюмуючи все сказане вище та в межах вимог обсягу наукової розробки, зазначимо, що на теперішній час єдиної позиції щодо змістовності завдань фінансового менеджменту підприємств наукова еліта не має. Саме тому, необхідно досягнути два моменти, яку саме кінцеву мету може мати фінансовий менеджмент підприємств, які функціонують в умовах воєнного стану, а потім розкрити змістовність завдань, котрі забезпечують її досягнення.

Ми вважаємо, враховуючи реалії сьогодення головна мета фінансового менеджменту підприємств, які функціонують в умовах воєнного стану, полягає у формуванні системи фінансового менеджменту на базі використання сучасних методик стратегічного та оперативного-тактичного управління грошовими потоками, з урахуванням допустимого рівня фінансового ризику, у відповідності з реальними умовами функціонування на момент прийняття рішення.

Такий підхід до визначення головної мети фінансового менеджменту вже вказує напрямки ключових його завдань. До їх складу пропонуємо включити:

забезпечення формування та раціонального використання грошових потоків, які представлено власними фінансовими ресурсами;

оптимізація грошового обороту на основі використання сучасних методик стратегічного та оперативного-тактичного управління фінансовими ресурсами;

забезпечення мінімізації рівня фінансового ризику при заданому рівні прибутку, платоспроможності, постійної фінансової рівноваги на базі прийняття управлінських реалістичних та виважених фінансових рішень.

Результати проведених досліджень надали змогу дійти ряду висновків, в умовах воєнного стану сучасні підприємства потребують більш поглибленого розуміння завдань фінансового менеджменту, які мають за умови виконання мають забезпечити подальший їх розвиток.

Всі запропоновані в науковій розробці завдання фінансового менеджменту сучасних підприємств тісно взаємопов'язані. Тому в процесі адаптації фінансового менеджменту найважливішого значення набуває оптимізація цих завдань для кожного сучасного підприємства і в кожній конкретній ситуації. Такий підхід надасть можливість своєчасного реагування на зміни умов функціонування підприємств, прийняття оперативних фінансових рішень, які, в свою чергу, вплинуть на зниження рівня фінансового ризику поточного періоду.

Досягнення запропонованих завдань фінансового менеджменту має визначатися стратегією розвитку сучасних підприємств, які функціонують в умовах воєнного стану.

Література:

1. Державне управління фінансовою системою України: концепція нової інноваційної моделі: монографія / [В. В. Сухонос, Ю. В. Гаруст, В. В. Миргород-Карпова]. Суми : Сумський державний університет, 2022. 212 с.
2. Плиса В.Й., Приймак І.І. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України: монографія. Львів: ННВК «АТБ». 2012. 144 с.

- 3.Правдюк Н. Л., Мулик Т. О., Мулик Я. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: обліково-аналітичний аспект : монографія. Київ : «Центр учбової літератури», 2018. 224 с.
4. Фінансовий менеджмент: підручник / [О.В. Кнейслер, О.Р.Красовський, О.Ю. Ніпіаліді]; за ред. проф. О.В. Кнейслер. Тернопіль: ВД «Економічна думка», 2018. 478 с.
5. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
- 6.Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / [О.І. Скаско, О.В.Майор, Ю.В. Тимчишин - Чемерис, М.М. Нашкерська та ін.]. Львів : Растр-7, 2018. 416 с.